

Administrazioko itzultzaileentzat hobekuntza ikastaroa

Gasteiz, 1985eko azaroa eta abendua

Joan den azaroaren 18an hasi eta sei astez luzatu zen **Administrazioko itzultzaileentzat hobekuntza ikastaroa** antolatu zuen Herri-Ardularitzaren Euskal Erakundeak (HAEE). Ikastaro honen helburua zen, administrazioko testuak eta hizkera euskaratzeko erizpideak aztertzea, itzulpengintzarako baliabideak eskeintzea, eztabaidatzea eta sakontzea; zenbait herritako itzultzaileak bakar bakarrik ari bait dira lanean, hobekuntza bide egokirik gabe. Ikastaro hau lau ordutako saioetan banatua zegoen eta horietako bi ordu geroago aipatuko ditudan gaiak aztertzeko ziren, besteak berriz, talde lanerako, itzultzen ihardutekoak, hain zuzen.

Esan bezala, hilaren 18an hasi zen ikastaro hauetan aurkezpeneren ondoren, Carles Duarte, Catalunyako Escola d'Administració Publicako lankidea bere gaiari lotu zitzaion: **Administrazio hizkera zer den. Administrazioko testuak hartzaileen, mezuaren, lege-eskakizunen eta abarren sailkatzea**. Hitzaldia hiru puntutan laburtuko dut, nere ustez interresgarrienak eta ondorengo mahai inguruan beste batzuen artean errepikatuko zirenak.

Lehen puntuan hizkuntza administratiboaren funtzioaz ihardun zuen, berak zioenez hizkuntza mota honek praktikoa izan behar du, ulerterraza eta aldi berean zehatza, alde batera utziz estetika eta elitismoa. Eta zehaztasun horretara jotzen

dugunean, testua gaizki edo behar bezala ez ulertzeko arriskuan jartzen gaituzten baliabideak (sinonimoak, etab.), ahal den neurrian behintzat baztertu egin behar direla, terminologia egokia aukeratuz.

Beste puntuan, hizkuntza administratiboaren estandarizazio joeraz ihardun zuen, estatus administratiboaren normalizazioaz, lan metodologiaz, eta lanaren mekanizazioaz.

Azkenik, itzulpen administratiboaren historia laburra egin ondoren, jatorri berdineko hizkuntzen (gaztelera, katalaniera) arteko, eta jatorri ezberdineko (gaztelera, euskara) hizkuntzen arteko itzulpenaz; aurrenekoan antza handia dutenez itzulpen literala egin daitekeela, bestean itzulpenak dinamikoagoa behar duela, hitzak baino zentzua errespetatuz, alde handiak eta nabarmenak daudelako.

Hitzaldiaren ondoren mahai ingurua zegoen programatua; bertako partaideak ziren: Carles Duarte, I. Sarasola, J. Zabaleta eta E. Oregi, azken hau moderatzaile gisa. Gaia "Administrazio hizkera eta itzulpena" zuten.

Aipatu ziren zenbait gauzen artean lexiko arazoa azaldu zen. Partaide batek zioenez, lan handia dago egiteko oraindik hitza definitzen eta berari kontestu jakin bat ematen; hori da hiztegi arau emailearen zeregin nagusia. Bestetik administrazioaz oraindaino hitzegin ez dugunez (gera aurrean ezer gutxi ezik) literatur tradizioaren ezagutze eta erabiltzea proposatzen zuen abiapuntu bezala hizkuntza mota hori, administratiboa hain zuzen, eraiki nahi badugu.

Gaur egun itzultzaileak dira lan horretan ari direnak, baina ez dira pertsona egokienak lan horretan iharduteko, bertan parte inportantea baldin badute ere. Ekintza horretarako unibertsitateko irakasleak eta linguistak dira zeresan handiena dutenak, lehen aipatu ditudan ezaugarri pean egin ahal izango dutenak. Eta hori lortzean beharbada egun batean administrazioan bere gaiez euskaraz ihardungo dute.

Nahiz eta gazteleratik itzuli behar izan, ez dira ahaztu behar Europako beste hizkuntzak, zeren eta erabiltzen dutena baino askoz ere baliagarriagoak izan daitezke, esate baterako ingelesetik gurearekin gaztelerak baino antza handiagoa bait du.

Eta ikastaroarekin jarraituz hizlariak eta aurkeztu zituzten gaiak aipatuko ditut, teorikoegiak direlako alde batetik eta bestetik gehiegi luzatuko ginatekeelako. Hurrengo hizlaria E.

Oregi izan genuen eta itzulpen lanaren metodologia izan zen aurkeztu zuen gaia.

J. Zabaletak trasposizio zenbait: nominalizazioa. Aurrekoa bezala Vinay-Darbelnet-en *Stylistique comparée du français et de l'anglais* liburuan oinarritu zuen bere hitzaldia.

J.M. Larrarte eta P. Goenaga izan genituen hurrengo bi astetan. Lehena hitz-eratorpenaz aritu zitzaigun eta bigarrena hitz-elkarketaz.

Eta ikastaroa bukatzeko J. Zabaleta esaldien antolapenez.

Bibliografia, ikastaroan erabili duguna hain zuzen:

- **Euskara eta administrazioari buruzko I Ihardunaldiak.** H.A.E.E.
- **Introducción a la traducción administrativa entre el catalá y el castellá.** Carles Duarte.
- **Lenguas en contacto. El estandar y el lenguaje administrativo.** Carles Duarte.
- **A creación dunha linguaye administrativa moderna.** Carles Duarte.
- **Per a una definició de llenguatge administratiu.** Carles Duarte.
- **Itzulpena eta hizkuntz normalkuntza.** J. Zabaleta.
- **Las características del lenguaje jurídico: en el ámbito legal.** Marily R. Frankenthaler eta Sofia Zahler.
- **Per un llenguatge administratiu catalá.** Antoni M. Badia i Margarit.
- **La traducción i el contacte entre llengües. Algunas consideracions.** Joan Fontcuberta i Gel.
- **Aspects of translating into minority languages from the point of view of translation studies.** Gideon Toury.
- **Stylistique comparée du français et de l'anglais.** J.P. Vinay-J. Darbelnet.

P. Iturrioz